

LA BRESSOLA

Eva Bertrana: “Que l'Assemblea francesa reconegui la immersió és una gran victòria”

GERARD GORT | 09/04/2021

La directora de La Bressola aplaudeix la llei de protecció i promoció de les llengües dites regionals i avança que al setembre obriran a Perpinyà un nou col·legi de secundària que a la llarga serà també Liceu

L'Assemblea nacional francesa aprovava ahir la llei de protecció i promoció de les llengües dites regionals, que reconeix l'ensenyament immersiu, que es podrà introduir per primer cop a l'escola pública. La proposta, impulsada pel diputat bretó Paul Molac, va ser aprovada a més per una amplíssima majoria: 247 vots a favor, 76 en contra i 19 abstencions. A més del català afavorirà també els altres idiomes que es parlen a l'estat francès com l'occità, el basc, el bretó o el cors.

La xarxa d'escoles catalanes La Bressola ho ha celebrat i parla de «moment històric». Per això, davant d'un fet tan transcendent i que trenca estereotips en un estat jacobí com el francès, n'hem volgut parlar amb la seva directora general, Eva Bertrana, que atén exultant la vídeo conferència amb LaRepública.cat pel que considera una victòria moral.

Per què és tan rellevant aquesta llei?

És un moment que esperàvem des de feia més de quaranta anys. Des dels inicis de La Bressola que el nostre sistema educatiu d'immersió lingüística no havia estat reconegut oficialment, ens diuen que no és del tot legal, no tenim un marc jurídic que ens protegeixi en absolut i veure ara que a l'Assemblea nacional francesa hagi tingut lloc un debat sobre això i en els termes que s'ha fet és molt emocionant. Per primera vegada s'ha fet un debat real al parlament, a París, sobre la protecció i la promoció de les llengües dites regionals, el català entre aquestes, i això ja és històric. I que la majoria d'intervencions hagin estat en defensa de la proposta de llei del diputat bretó Paul Molac ens ha agradat molt.

Fins ara França pregonava allò de la llibertat, igualtat i fraternitat però el seu concepte d'igualtat equivalia a equitat, a uniformitat, i ara veure que a l'assemblea s'ha votat a favor de considerar la diversitat com una riquesa és un gran pas endavant, de fet trenca motllos en un estat com el francès. És genial.

Valdria aquí el tòpic aquell tan gastat que aquesta llei marca un abans i un després?

Doncs, sí. Veure els diputats defensant que la diversitat és una riquesa representa un abans i un després. I a més el debat, que aquí a La Bressola hem seguit amb molta atenció, ha estat molt ric i la llei s'ha aprovat amb una majoria absoluta per molt de marge. Els opositors tenien molt poc argument, els que hi han votat en contra ho han fet per pur jacobinisme. Per a nosaltres que fa quaranta anys que fem ensenyament immersiu en català és una gran victòria.

En el context de la Catalunya Nord, amb una presència social tan forta del francès, la immersió està potser fins i tot encara més justificada que al Principat?

Això es pot debatre perquè segurament no estem pas tan lluny de situacions com les que hi pugui haver a Castelldefels, l'Hospitalet de Llobregat o Santa Coloma de Gramanet però en

qualsevol cas ni aquí ni allí ens podem limitar a fer immersió a l'aula perquè podria passar com amb el llatí, que s'ensenya a classe però ningú el parla. Aleshores l'escola és en català a l'aula però fora de l'aula, també. Fem una immersió total, la llengua de vida és el català i és el que es defensava a l'hemicicle, a París, i això ha estat molt fort. No només entenen que cal promoure les llengües dites regionals sinó que està molt bé que esdevinguin la llengua de vida del centre escolar al moment del menjador, al moment del pati, al moment de l'acollida del matí, i això sentir-ho dir als diputats francesos és genial i representa un canvi radical.

La immersió que nosaltres potenciem és perquè hi ha talment una presència tan forta del francès a l'exterior que per donar un nivell equivalent a la mainada en les dues llengües cal que el moment escolar sigui única i estrictament en català. I això ho fem, alerta, sense desatendre l'aprenentatge del francès, de fet s'ha demostrat que els nostres alumnes són més competents en l'aprenentatge de llengües.

A més la llei ha rebut vots a favor de representants de totes les famílies polítiques de l'arc parlamentari.

Així és. De la Catalunya Nord tenim quatre diputats, 3 de la República en Marxa, el partit del president Emmanuel Macron, i un que és del Front Nacional. És molt rellevant el posicionament dels tres diputats de la República en Marxa perquè han votat a favor de la llei en contra del posicionament del govern. I que els diputats nord-catalans trenquin les consignes de partit és també un altre moment històric.

Més enllà del reconeixement del sistema immersiu, que queda clar que és el més transcendent, què més representa aquesta llei?

La llei preveu també la retolació a l'exterior en les llengües de cada territori, potencia que hi hagi una política lingüística que fins ara cap institució s'atrevia a portar més enllà dels mínims. Ara per llei sí que es promourà la senyalística i retolació en català i les altres llengües. I hi ha una altra cosa que pot semblar un petit detall però que és important perquè la vida és feta de detalls. I és que a partir d'ara podràs anomenar i inscriure oficialment el noms dels teus fills en català amb l'accent tal com pertoca. Fins ara no podies registrar noms com Martí o Núria ben accentuats. Estava prohibit perquè fins ara a França l'òptica que hi havia era que tot allò que no existia en l'alfabet francès no es permetia. En el cas de la Bretanya ara, per exemple, també podran usar el símbol 'ñ', que no existeix en francès.

Però en el cas de la retolació i dels grafismes propis de cada llengua no hi hagut gaire debat. La principal oposició a superar ha estat la de la immersió perquè s'ha aprovat en contra del posicionament del ministre d'Educació, Jean-Michel Blanquer. El ministre s'oposava clarament a l'article 2 i que la majoria hagi votat a favor de la immersió prova que la societat francesa ja és prou madura per escoltar certes coses i acceptar que al seu territori hi ha una diversitat lingüística, cultural i històrica.

Per a la Bressola en particular quines conseqüències pràctiques tindrà aquesta llei?

El reconeixement oficial és important de cara a les famílies perquè encara n'hi ha que poden tenir dubtes fruit que es tracta d'un ensenyament tolerat, ens deixen existir i el ministeri, tot i que en comptagotes, ens dóna mitjans que ens permeten funcionar, però no som del tot legals. Ara aquesta legalitat plena i aquest reconeixement assentarà les bases de la immersió i esvairà els dubtes de les famílies que vindrien però encara no gosen del tot. Això a nivell filosòfic. A nivell financer hi haurà un finançament municipal obligatori per a tots els municipis que no tenen una Bressola implantada al seu municipi i ens envien mainada en un altre municipi. Fins ara els municipis no eren obligats a finançar absolutament res, era voluntari. I el voluntariat, i encara més en època de crisi, sovint desapareix. A partir d'ara seran obligats a aportar el que en diuen el forfet escolar, que és un import que el decideixen els departaments i per cada nin resident al seu municipi que vagi a una Bressola d'un altre municipi ens hauran de pagar aquest tant. I aquesta serà una nova font de finançament que no teníem.

A nivell pràctic de finances aquest serà l'avenç però més enllà d'això aquesta llei representa molt a nivell moral.

Entenc que aquesta nova realitat també hauria ajudar La Bressola a desenvolupar els nous centres que teniu previstos i a poder donar resposta a la creixent demanda. Quins són els reptes més immediats?

Aquesta llei ens ha de facilitar l'expansió i el creixement. Tenim demandes d'alguns municipis a Catalunya Nord, encara ahir vàrem anar a veure un municipi que ens demana que ens hi implantem. També tenim quatre o cinc demandes de noves escoles de municipis que volen obrir l'escola als pobles veïns a condició que hi hagi un finançament compartit. Aquesta llei obligarà com deia a aquest finançament compartit i això ens facilitarà l'obertura de més escoles. Però el projecte ara més indispensable i urgent per a La Bressola

és obrir un segon col·legi de secundària perquè al setembre ens trobem amb entre 25 i 30 alumnes sense escola. Tenim un col·legi de secundària a El Soler que permet 50 places a la classe de sisena i tenim 78 inscrits actualment i hem de trobar una solució ja aquest setembre per aquesta mainada. Això ja ens fa obrir el segon col·legi de secundària.

On el projecten aquest segon col·legi de secundària que també volen que a la llarga sigui també un Liceu?

El volem a Perpinyà perquè ho necessitem i és la capital de Catalunya Nord. No veiem perquè no hem de ser capaços d'instal·lar-nos a Perpinyà i el nou centre el volem col·legi i Liceu, que hi hagi per tant a la llarga la part de Batxillerat que fins ara no oferim. Nosaltres ens aturem avui a tercer d'ESO i aquest segon col·legi ens hauria de permetre de fer el que en diem grup escolar de secundària i arribar fins al Batxillerat. Hi ha la demanda. Les famílies ens ho demanen.

La demanda hi és i fins i tot si s'acaba amb les reticències d'algunes famílies encara pot augmentar més, no?

Sí, ens dóna més força. Mentre hi hagi demanda nosaltres hem de respondre-hi, que és l'objectiu de La Bressola, la recuperació de la llengua i la cultura catalanes a Catalunya Nord. Mentre hi hagi demanda evidentment seria contraproduent de refusar mainada.

Li he sentit dir que l'ideal per a La Bressola seria poder entregar un dia les claus a l'estat i quedar-se tranquils. Però això encara queda lluny...

Potser aquesta llei és un primer pas però tampoc anem a somiar gaire més, és un reconeixement del nostre sistema educatiu i ara veurem l'aplicació de la llei, perquè ara és el govern francès el que ha de fer el decret d'aplicació i veurem en quina mesura s'aplica i llavors en tornarem a parlar. Però si un dia tenim la garantia que l'estat francès té la possibilitat i les ganes de fer ensenyament en català com nosaltres l'entendem, immersiu, evidentment donarem les claus i molt contents.

Com es finança actualment la xarxa de La Bressola?

La part més important és la que arriba del ministeri d'Educació francès, que assumeix la majoria de les places de mestres. Per ordre de volum econòmic després ve la participació de les famílies, en tercer lloc el Govern de Generalitat de Catalunya, que ens ha permès obrir el col·legi de secundària del Soler i mantenir els centres els cinc primers anys que et

demanen abans de tenir el concert, que aquí en diem contracte d'associació. Cada escola que creem necessita cinc anys de vida per tenir el concert. Ara comencem a obrir escoles declarant-les com a annexes, amb la qual cosa en comptes de cinc anys escurcem el termini per tenir el concert a només dos anys. Són petits trucs que ens hem d'empescar. També aporten diners el departament regional i els municipis que voluntàriament volen col·laborar. I també tenim els Amics de la Bressola, que potser té una aportació directa més testimonial, però que s'ha ocupat molts anys d'aconseguir diners de municipis i institucions de la Catalunya Sud. De fet continua gestionant els ajuts de la Generalitat i de diputacions. També ens arriben diners de les Illes Balears.

El projecte de nou col·legi de secundària que volen que acabi sent també Liceu a Perpinyà el tenen ja pressupostat?

Estem parlant d'uns dos milions d'euros a finançar com puguem. Tenim una mica de racó, tenim també reunions amb el consell regional i altres institucions. Seria la compra d'unes instal·lacions preveient que tinguin capacitat de creixement. Són uns locals que ens permetrien tenir una capacitat final d'entre 400 i 500 alumnes però és ara que tenim l'oportunitat de comprar aquests locals i hem de fer aquest pas endavant. I si ara, a més a més, els astres ens són favorables a nivell legal doncs hem d'aprofitar aquest bon moment. Si res falla aviat farem una campanya de presentació del projecte.

Per començar ja a aquest setembre?

Sí, exacte. Hi ha un preu de compra i un pressupost d'obres per anar creixent però la idea és que els alumnes que ho han demanat puguin començar ja allí aquest mes de setembre. Es tractaria d'engegar al setembre i anar fent gradualment les obres d'ampliació.

<https://www.larepublica.cat/noticies/eva-bertrana-que-lassemblea-francesa-reconegui-la-immersio-es-una-gran-victoria/>